

Operator de date cu caracter personal 3170

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL CONSTANȚA
SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr. (.....)

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 12 aprilie 2019

Completul compus din:

PREȘEDINTE (.....)

Judecător (.....)

Grefier (.....)

Pe rol, apelul civil formulat de apelanta reclamantă (...), cu sediul social în (...) și cu sediul procesual ales în (...) împotriva sentinței civile nr. 2123/12.10.2017 pronunțate de Tribunalul Constanța în dosarul nr. (...), în contradictoriu cu intimatul pârât (...) cu sediul în (...), având ca obiect expropriere.

Dezbaterile asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție au avut loc în ședința din 27.03.2019, susținerile părților fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 04.04.2019, la data de 11.04.2019 și la data de 12.04.2019.

C U R T E A

Asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept:

Obiectul sesizării

În temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

1) Dacă din interpretarea art.34 din Legea nr.255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local se poate aprecia că dispozițiile acestei legi se completează în mod corespunzător și cu dispozițiile art. 35 din Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică;

2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ, sunt aplicabile expropriierilor efectuate în temeiul Legii nr.255/2010 și termenele prevăzute de art. 35 din Legea nr. 33/1994?

I. Expunerea succintă a procesului

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța, secția I civilă sub nr. (...), reclamanta (...) a formulat cerere de chemare în judecată în contradictoriu cu pârâtul (...), prin care a solicitat ca instanța să dispună *retrocedarea suprafeței de 1.453 m² teren situat în (...), teren identificat cu numărul cadastral (...), CF (...), expropriat prin Dispoziția nr. (...) din 20.08.2012 a Primarului Orașului Năvodari.*

Pârâtul (...) a depus la dosar întâmpinare prin care a invocat în prealabil *excepția autorității de lucru judecat*, cu motivarea că prin cererea care a făcut obiectul dosarului nr. (...) al Tribunalului Constanța reclamanta a avut aceeași solicitare, respectiv retrocedarea suprafeței de 1.453 m² teren situat în Năvodari, iar prin sentința civilă nr. (...) pronunțată de Tribunalul Constanța, Secția I civilă acțiunea a fost respinsă prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă. Pe fond pârâtul a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată.

Asupra autorității de lucru judecat instanța s-a pronunțat prin Încheierea din 10.06.2016 în sensul respingerii excepției ca nefondată.

Prin **Sentința** civilă nr. (...) pronunțată de Tribunalul Constanța în dosarul nr. (...) s-a respins acțiunea formulată de reclamanta (...) în contradictoriu cu pârâtul (...), ca nefondată.

În considerentele hotărârii pronunțate s-a reținut că terenul în litigiu proprietatea reclamantei (...) a fost expropriat prin Dispoziția nr. (...) pentru cauză de utilitate publică, în vederea realizării obiectivului de interes local intitulat "*Amenajarea malului Mării Negre în zona de litoral a Orașului Năvodari - Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică*", iar prin Hotărârea nr. 27/16.10.2012 s-a stabilit cu titlu de despăgubire suma de 312.850,66 lei cu TVA.

S-a arătat că în conformitate cu art. 9 al. 5 din Legea nr. 255/2010 expropriatorul are obligația de a începe lucrările într-un termen rezonabil, în funcție de complexitatea acestora, iar conform art. 11 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010, după înscrierea în cartea funciară a coridorului de expropriere pe numele expropriatorului, acestuia îi incumbă obligația de a începe execuția lucrărilor într-un termen considerat rezonabil, în funcție de complexitatea acestora.

Printr-o cerere înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța, secția I civilă sub nr. (...), reclamanta (...) a solicitat în contradictoriu cu același pârât retrocedarea suprafeței de 1.453 m² teren situat în (...), având număr cadastral (...), înscris în CF (...) iar în această cauză instanța a reținut că în Instrucțiunea nr. (...) emisă de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional s-a stabilit ca dată limită de implementare a proiectului data de 31.12.2015, situație față de care cererea de retrocedare formulată a fost considerată neîntemeiată

Prin sentința civilă nr. (...) pronunțată de Tribunalul Constanța, secția I civilă în dosarul nr. (...), admitându-se excepția autorității de lucru judecat într-o a doua cerere de retrocedare a aceleiași suprafețe de teren, s-a statuat că reclamanta s-ar fi putut prevala de o cauză diferită a acțiunii numai după data de 31.12.2015, perioada anterioară acestei date fiind avută în vedere de instanțele care au judecat prima cerere.

După cum însuși pârâtul a recunoscut la interogatoriu, până la data administrării acestei probe obiectivul de interes local pentru care s-a dispus exproprierea terenului în litigiu nu s-a realizat, iar lucrarea despre care se face vorbire în procesul-verbal de recepție nr. (...) s-a realizat exclusiv pe terenuri învecinate celui în litigiu, în vreme ce pe acesta din urmă nu s-a realizat nicio lucrare.

Starea de lucruri relevantă de reclamantă prin cererea introductivă de instanță fiind în mod cert dovedită sub acest aspect, s-a apreciat că singura chestiune litigioasă în cauză rămâne aceea a temeiului juridic în baza căruia s-ar putea solicita retrocedarea terenului expropriat în baza prevederilor Legii nr. 255/2010.

A arătat instanța de fond că un astfel de temei juridic există numai în legea-cadru în materie de expropriere - Legea nr. 33/1994, iar reclamanta susține că pentru soluționarea concursului între legea generală și cea specială trebuie aplicată prevederea art. 34 din Legea nr. 255/2010, care dispune că *dispozițiile acestei legi se completează în mod corespunzător cu dispozițiile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului civil și ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi*. Reclamanta s-a prevalat și de principiul conform căruia

atunci când legea specială nu reglementează un anumit aspect, aceasta se completează cu legea specială.

A reținut instanța că art. 35 din Legea nr. 33/1994 prevede că dacă bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate în termen de un an potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat, respectiv lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot să ceară retrocedarea lor, dacă nu s-a făcut o nouă declarare de utilitate publică.

Așa cum s-a stabilit, cu putere obligatorie, prin Decizia nr. VI din 27 septembrie 1999 pronunțată de fosta Curte Supremă de Justiție – Secțiile Unite în soluționarea unui recurs în interesul legii, dispozițiile art. 35 din Legea 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică referitoare la bunurile imobile ce nu au fost utilizate în termen de un an potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat sunt aplicabile și în cazul cererilor având ca obiect retrocedarea unor bunuri imobile expropriate *anterior intrării în vigoare a acestei legi*, dacă nu s-a realizat scopul exproprierii.

Instanța supremă a argumentat că dacă legiuitorul ar fi avut în vedere supraviețuirea lipsei posibilității de a se cere retrocedarea imobilului neutilizat în termen de un an în scopul pentru care a fost expropriat, ar fi reglementat această interdicție prin noua lege, respectiv prin Legea nr. 33/1994.

Interpretarea per a contrario a condus instanța la concluzia că, dacă legiuitorul ar fi intenționat ca Legea nr. 255/2010 să prevadă posibilitatea restituirii imobilului retrocedat, ar fi reglementat expres acest lucru.

Or, așa cum a reținut Curtea de Apel Constanța, secția I civilă într-o cauză similară (Decizia civilă nr. (...) pronunțată în dosarul nr. (...), dreptul de a cere retrocedarea terenurilor expropriate care nu au fost utilizate potrivit scopului în vederea căruia s-a realizat exproprierea sau asupra cărora nu s-au realizat lucrările în termen de un an de la data exproprierii nu-și găsește o statuare distinctă în Legea nr. 255/2010, iar unica acțiune pe care acest act normativ o prevede în favoarea expropriaților este aceea în contestarea cuantumului despăgubirilor, conform art. 22 al. 1 din Lege.

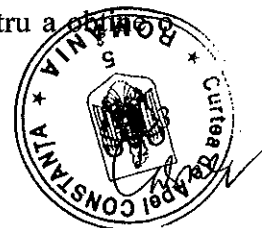
După cum prevede art. 22 al. 3 din Legea nr. 255/2010, numai acțiunea prin care expropriatul este nemulțumit de cuantumul despăgubirii se soluționează conform prevederilor art. 21-27 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică.

Referirea reclamantei la prevederea art. 34 din Legea nr. 255/2010 este lipsită de relevanță, întrucât legea specială nu instituie obligativitatea realizării obiectivului pentru care s-a dispus exproprierea sau a începerii lucrărilor pentru care s-a realizat exproprierea în termen de un an de la data acesteia și nici nu recunoaște expropriatului posibilitatea de a cere retrocedarea imobilului expropriat în cazul neefectuării unei noi declarații de utilitate publică în acest interval, cu atât mai mult cu cât *pentru imobilele expropriate în temeiul Legii nr. 255/2010 utilitatea publică rezultă din lege și are un caracter permanent*.

Astfel, art. 2 al. 1 lit. c din Legea nr. 255/2010 prevede că sunt declarate de utilitate publică lucrările de construcție, reabilitare, modernizare, dezvoltare și ecologizare a zonei litorale a Mării Negre, precum și a stațiunilor turistice de interes național.

În conformitate cu art. 9 al. 5 din Legea nr. 255/2010, expropriatorul are numai obligația de a începe lucrările într-un termen rezonabil, în funcție de complexitatea acestora, ulterior operațiunii de intabulare.

La termenul de judecată din data de 25.09.2016 apărătorul reclamantei a declarat că societatea nu a primit nicio despăgubire și nici nu a fost consemnată de pârât vreo sumă la dispoziția reclamantei, însă în cadrul dosarului nr. 680/118/2014 al Tribunalului Constanța reclamanta admite că s-a adresat instanței competente în temeiul art. 22 din Legea nr. 255/2010 pentru a obține majorare a despăgubirii (fila nr. 74).

Pentru toate considerentele anterior expuse, acțiunea reclamantei a fost respinsă ca nefondată.

Împotriva acestei sentințe a declarat **apel** reclamanta (...), prin care a solicitat admiterea apelului și schimbarea în tot a sentinței atacate, în sensul admiterii cererii de chemare în judecată și retrocedării suprafeței de 1453 mp teren situat în (...) teren identificat cu nr. cadastral (...), CF (...) expropriat prin Dispoziția nr.(...) a Primarului Orașului Năvodari.

S-a arătat în apel că instanța de fond a interpretat greșit Decizia nr. VI din 27 septembrie 1999 pronunțată de Curtea Supremă de Justiție – Secțiile Unite și a aplicat-o eronat în speță deoarece problema în discuție în cauză se referă o cu totul altă situație decât aceea avută în vedere de Curte, respectiv la completarea Legii nr.255/2010 (legea specială) cu dispozițiile Legii nr.33/1994 (legea generală) în ceea ce privește retrocedarea imobilelor expropriate în baza Legii nr.255/2010. Prin urmare, în speță nu este vorba de aplicarea legii în timp, ci despre aplicarea principiului *specialia generalibus derogant*.

Apelanta consideră greșită întreaga motivare a instanței care se bazează pe argumentul că Legea nr.255/2010 nu recunoaște expropriatului posibilitatea de a cere retrocedarea imobilului expropriat și susține că din coroborarea art.34 din Legea nr.255/2010 cu cele ale art.35 din Legea nr.33/1994 rezultă că există posibilitatea retrocedării imobilului expropriat și în situația în care exproprierea a avut loc în baza Legii nr.255/2010, această din urmă lege completându-se în mod evident cu Legea nr.33/1994 sub acest aspect.

Susține că posibilitatea retrocedării nu contravine în nici un fel prevederilor Legii nr.255/2010, instanța reținând că pârâtul a recunoscut la interogatoriu că până la data administrării acestei probe obiectivul de interes local pentru care s-a dispus exproprierea terenului în litigiu nu s-a realizat, iar lucrarea despre care se face vorbire în procesul verbal de recepție nr.36796/29.06.2016 s-a realizat exclusiv pe terenurile învecinate celui în litigiu, în vreme ce pe acesta din urmă nu s-a realizat nicio lucrare.

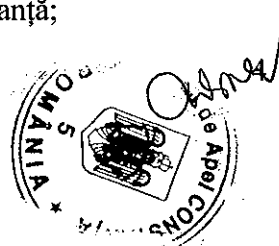
Solicită instanței să observe că în dosarul nr.680/118/2014 care s-a judecat între aceleași părți instanța a reținut cu autoritate de lucru judecat faptul că Legea nr.255/2010 are caracter special față de Legea nr.33/1994 și că există posibilitatea retrocedării imobilului expropriat în baza Legii nr.255/2010, însă doar în ceea ce privește termenul retrocedării acesta nu va fi cel prevăzut de art.35 din Legea nr.33/1994 (1 an), ci va fi cel prevăzut de art.9 alin.5 din Legea nr.255/2010, anume un termen considerat rezonabil.

II. Admisibilitatea sesizării

Curtea de Apel Constanța - Secția I civilă apreciază că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu problema de drept expusă la pct.I având în vedere următoarele:

- a) existența unei cauze aflate în curs de judecată: cauza este în curs de judecată, în fața instanței de apel - Curtea de Apel Constanța;
- b) instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță:

Curtea de Apel Constanța a fost investită cu soluționarea apelului declarat împotriva unei sentințe pronunțată de Tribunalul Constanța într-o cauză dată "în materie de expropriere", respectiv în cererea de retrocedare a unui bun expropriat, cauză în care sunt incidente prevederile Legii nr.255/2010 și ale Legii nr.33/1994, acte normative privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică. Hotărârile pronunțate în materie de expropriere nu sunt supuse recursului, astfel cum dispune art.XVII alin.2 din Legea nr.2/2013, iar Curtea de Apel Constanța judecă apelul în ultimă instanță;

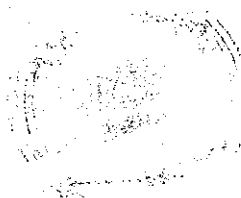

- c) cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza: Curtea de Apel Constanța este competentă material și teritorial să judece calea de atac declarată de reclamantă, în conformitate cu prevederile art.96 pct.2 Cod procedură civilă și art.36 alin.1 și art.40 din Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică;
- d) soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere: de lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art.34 din Legea nr.255/2010 și ale art.35 din Legea nr.33/1994 depinde soluționarea pe fond a cauzei deoarece obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie retrocedarea bunului expropriat de la reclamantă în temeiul Legii nr.255/2010, iar prin apelul declarat de reclamantă împotriva sentinței Tribunalului Constanța se critică argumentul instanței potrivit căruia o cerere de retrocedare a unui bun expropriat pe temeiul Legii nr.255/2010 nu-și găsește o statuare distinctă în acest act normativ, legea specială nu recunoaște expropriatului posibilitatea de a obține retrocedarea imobilului, iar dispozițiile art.35 din Legea nr.33/1994 nu sunt aplicabile pentru că legiuitorul nu a intenționat să prevadă, în cuprinsul normei speciale, posibilitatea restituirii imobilului retrocedat, în lipsa reglementării exprese a acestui lucru. Susținerile din apel antamează și termenul aplicabil retrocedării, susținându-se că acesta nu va fi cel prevăzut de art.35 din Legea nr.33/1994 (1 an), ci va fi termenul prevăzut de art.9 alin.5 din Legea nr.255/2010, respectiv un termen considerat rezonabil.
- e) În ceea ce privește noutatea chestiunii de drept, în opinia noastră, și aceasta este îndeplinită întrucât, chiar dacă problema de drept își are izvorul într-un act normativ mai vechi, aceasta nu a mai fost analizată și nu a mai fost dedusă judecății anterior. Noutatea rezidă în aceea că, drept urmare a cercetărilor efectuate, au fost identificate puține soluții pentru a se putea aprecia că este o practică judiciară relevantă în materie care să conducă la concluzia că această chestiune a fost rezolvată jurisprudențial. Prin urmare, există interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în scopul prevenirii apariției unei practici judiciare neunitare.

IV. Jurisprudența altor instanțe

1. În practica Curții de Apel Constanța, prin Decizia nr.(...) pronunțată în dosarul nr.5077/118/2015 având ca obiect retrocedarea unor terenuri expropriate, s-a reținut, în legătură cu chestiunea de drept care face obiectul sesizării: *"În sistemul Legii nr.33/1994 legiuitorul a reglementat, prin art.35, posibilitatea fostului proprietar al terenului expropriat de a cere retrocedarea acestuia, dacă în termen de un an nu a fost utilizat potrivit scopului pentru care a fost preluat de la expropriat sau, după caz, lucrările nu au fost începute și nu s-a făcut o nouă declarare de utilitate publică, cererea de retrocedare putând fi formulată în termenul general de prescripție, care curge de la data notificării comunicată foștilor proprietari în condițiile normei legale menționate.*

Dreptul de a cere retrocedarea terenurilor expropriate care nu au fost utilizate potrivit scopului în vederea căruia s-a realizat exproprierea sau asupra cărora nu s-au realizat lucrările care au justificat această măsură în termen de un an de la data exproprierii nu-și găsește o statuare distinctă și în reglementarea specială în materia exproprierii pentru cauză de utilitate publică privind terenurile proprietate privată necesare lucrărilor de construcție, reabilitare și modernizare a obiectivelor de interes național, județean și local, respectiv în Legea nr.255/2010,

singura acțiune pe care acest act normativ o prevede în favoarea expropriaților fiind aceea în contestarea cuantumului despăgubirilor, reglementată de art.22 alin.1 din lege.

Astfel, potrivit acestei norme legale, expropriatul nemulțumit de cuantumul despăgubirii prevăzute la art.19 se poate adresa instanței judecătorești competente în termenul general de prescripție, care curge de la data la care i-a fost comunicată hotărârea de stabilire a cuantumului despăgubirii, sub sancțiunea decăderii, fără a putea contesta transferul dreptului de proprietate către expropriator asupra imobilului supus exproprierii, iar exercitarea căilor de atac nu suspendă efectele hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirii și transferul dreptului de proprietate.

Este real că alin.3 al art.22 din Legea nr.255/2010 stabilește norme de trimitere la dreptul comun în materia exproprierii, așa cum au fost ele reglementate prin Legea nr.33/1994, dar acestea vizează exclusiv normele de drept procesual referitoare la modalitatea de soluționare a acțiunii expropriatului nemulțumit de cuantumul despăgubirii stabilite pentru terenul expropriat, respectiv art.21-27 din Legea nr.33/1994, deci sunt lipsite de relevanță în soluționarea cererii de retrocedare formulată în cauză, care are drept scop întoarcerea terenului expropriat în proprietatea privată a reclamantilor apelanți, iar nu majorarea despăgubirilor acordate de expropriator”.

2. În practica Curții de Apel București a fost pronunțată Decizia nr.(....) (www.rolii.ro) prin care instanța a reținut: ”Conform art. 35 din Legea nr. 33/1994, dacă în termen de un an bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat sau, după caz, lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot să ceară retrocedarea lor, dacă nu s-a făcut o nouă declarare de utilitate publică. În acest scop, foștii proprietari vor fi notificați la adresa inițială comunicată expropriatorului în vederea plății despăgubirii cuvenite pentru imobilul expropriat.

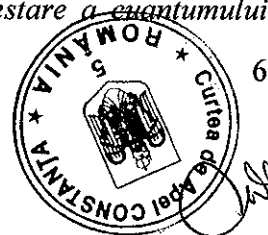
Astfel, persoanele ale căror imobile au fost expropriate, pot investi instanțele cu o acțiune în retrocedare, în temeiul art. 35 din Legea nr. 33/1994, dacă sunt îndeplinite condițiile acestei legi.

Introducerea acțiunii pe acest temei presupune, ca situație premisă, în cazul în care lucrările sunt în curs, finalizarea acestora, moment în care va fi certă existența și întinderea imobilului care nu a fost utilizat potrivit scopului pentru care au fost preluat de la expropriat.

Curtea constată că în mod corect tribunalul a considerat că, față de respingerea documentației cadastrale, nu poate fi considerată finalizată etapa clarificării situației juridice a zonelor afectate de expropriere.

Astfel, în mod corect a reținut tribunalul că, față de prevederile art. 9 alin. 6 din Legea nr. 255/2010, clarificarea situației juridice a zonelor afectate de expropriere presupune etapa prealabilă în care expropriatorul întocmește documentațiile cadastrale conform dispozițiilor legale aplicabile. Față de respingerea documentațiilor cadastrale, această etapă prealabilă nu a fost finalizată. În același sens sunt prevederile art. 242 alin. 1 din Ordinul nr. 700/2014 privind aprobarea Regulamentului de avizare, recepție și înscriere în evidențele de cadastru și carte funciară. Acest text legal arată că, în vederea finalizării exproprierilor imobilelor potrivit Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, republicată, cu modificările și completările ulterioare, persoana autorizată, la solicitarea expropriatorului, întocmește documentațiile cadastrale individuale”.

3. În practica Curții de Apel Brașov (<https://www.jurisprudenta.com/>) a fost pronunțată Sentința nr.(....) din 19.01.2017 într-o cauză având ca obiect retrocedarea unor bunuri expropriate, în care instanța a reținut: ”Obiectul acțiunii nu este o contestare a cuantumului

despăgubirii în baza art. 22 alin. 3 din Legea nr. 255/2010, ci o acțiune în temeiul art. 35 din Legea nr. 33/1994 în retrocedarea suprafeței de teren care nu a fost utilizată și nu e necesară pentru lucrarea pentru care a fost expropriată.

Potrivit art. 1 din protocolul 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

În speță lipsirea reclamantului de suprafața de teren rămasă liberă după efectuarea lucrărilor nu are nicio justificare, fiind încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului ce garantează și asigură dreptul de proprietate.

Cedarea prin expropriere a dreptului de proprietate privată constituie, potrivit prevederilor art. 41 alin. (3) din Constituție, de art. 481 Cod civil și ale art. 1 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică, o măsură cu caracter excepțional de restrângere a acestui drept intangibil, care nu poate fi dispusă decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

Reglementând dreptul de retrocedare a imobilelor expropriate, Legea nr. 33/1994 prevede la art. 35 că „dacă bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate în termen de un an potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat, respectiv lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot cere retrocedarea lor dacă nu s-a făcut o nouă declarație de utilitate publică”.

Conform art. 37 din Legea nr. 33/1994 în cazul în care lucrările pentru care s-a făcut exproprierea nu s-au realizat, iar expropriatorul dorește înstrăinarea imobilului, expropriatul - fost proprietar - are un drept prioritar la dobândire, la un preț ce nu poate fi mai mare decât despăgubirea actualizată. În acest scop, expropriatorul se va adresa în scris fostului proprietar, iar dacă acesta nu optează pentru cumpărare sau dacă nu răspunde expropriatorului în termen de 60 de zile de la primirea notificării, acesta din urmă poate dispune de imobil”.

4. Asupra acestei chestiuni de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat pe cale principală, printr-o altă hotărâre, în cadrul jurisprudenței sale și conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data pronunțării prezentei încheieri, problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Punctul de vedere al completului de judecată

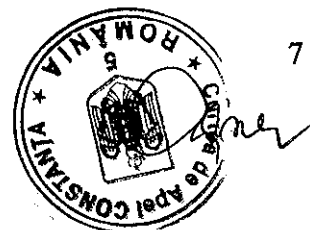
1. Normele de drept relevante supuse dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție:

- Legea nr.255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local (forma în vigoare la data formulării acțiunii, 15.04.2016)

Art. 34 - Dispozițiile prevăzute mai sus se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului civil și ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.

- Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică

Art. 35 - Dacă în termen de un an bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat sau, după caz, lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot să ceară retrocedarea lor, dacă nu s-a făcut o nouă declarare de utilitate publică. În acest scop, foștii proprietari vor fiificați la adresa inițială

comunicată expropriatorului în vederea plății despăgubirii cuvenite pentru imobilul expropriat.

2. Normele de drept incidente chestiunii de drept supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție

- **Legea nr.255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local**

Art. 2 - (1) În sensul prezentei legi, sunt declarate de utilitate publică următoarele lucrări: (...) c) lucrările de construcție, reabilitare, modernizare, dezvoltare și ecologizare a zonei litorale a Mării Negre, precum și a stațiunilor turistice de interes național;

Cap. II Etapele procedurii de expropriere

Art. 4 - Etapele procedurii de expropriere sunt:

- a) aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai lucrărilor de interes național, județean sau local;
- b) consemnarea sumei individuale aferente reprezentând plata despăgubirii pentru imobilele care fac parte din coridorul de expropriere și afișarea listei proprietarilor imobilelor;
- c) transferul dreptului de proprietate;
- d) finalizarea formalităților aferente procedurii de expropriere.

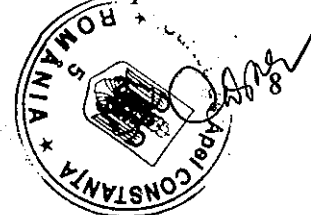
Art. 5 - (1) În vederea realizării lucrărilor prevăzute la art. 1 și 2, expropriatorul prevăzut la art. 2 alin. (2) are obligația de a aproba prin hotărâre a Guvernului sau, după caz, prin hotărâre a autorității administrației publice locale sau județene, respectiv a Consiliului General al Municipiului București, după caz, potrivit legii, indicatorii tehnico-economici ai lucrărilor de interes național, județean și local, pe baza documentației tehnico-economice aferente, amplasamentul lucrărilor, conform variantei finale a studiului de fezabilitate, respectiv a variantei finale a studiului de fezabilitate, după caz, sursa de finanțare, precum și declanșarea procedurii de expropriere a tuturor imobilelor care constituie coridorul de expropriere, a listei proprietarilor așa cum rezultă din evidențele Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară sau ale unităților administrativ-teritoriale, sumele individuale aferente despăgubirilor estimate de către expropriator pe baza unui raport de evaluare întocmit având în vedere expertizele întocmite și actualizate de camerele notarilor publici și termenul în care acestea se virează într-un cont deschis pe numele expropriatorului la dispoziția proprietarilor de imobile.

Art. 9 - (1) În termen de 5 zile lucrătoare de la expirarea termenelor prevăzute la art. 8, expropriatorul are obligația emiterii deciziei de expropriere.

(2) Decizia de expropriere constituie titlu executoriu pentru predarea bunului imobil, atât împotriva celor expropriați, cât și împotriva celor care pretind un drept legat de bunul imobil expropriat, până la soluționarea definitivă a litigiului legat de proprietatea bunului imobil expropriat. Contestația asupra deciziei de expropriere nu suspendă transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile în cauză. (...)

(4) Transferul dreptului de proprietate asupra imobilelor din proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și în administrarea expropriatorului operează de drept la data emiterii actului administrativ de expropriere de către expropriator, ulterior consemnării sumelor aferente despăgubirii.

(5) După efectuarea transferului dreptului de proprietate, expropriatorul solicită intabularea dreptului de proprietate asupra culoarului de expropriere în baza unei documentații întocmite pentru fiecare unitate administrativ-teritorială în parte, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile. Ulterior operațiunii de intabulare, expropriatorul are obligația de a începe lucrările într-un termen considerat rezonabil, în funcție de complexitatea acestora.

Art. 11 (...) 6) În situația în care, drept consecință a revizuirii studiului de fezabilitate, a definitivării proiectului tehnic sau a detaliilor de execuție, amplasamentul lucrării se modifică, expropriatorul va proceda la actualizarea datelor de identificare a imobilelor supuse exproprierii, prin întocmirea unor documentații cadastrale și actualizarea tabelor prevăzute la alin. (4), cu respectarea reglementărilor în vigoare.

Art. 13 - (1) După recepția amplasamentului lucrării și a fiecărei documentații cadastrale de expropriere de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, prin unitățile sale teritoriale, aceasta are obligația de a transmite unităților administrativ-teritoriale lista încheierilor de respingere aferente imobilelor situate pe coridorul de expropriere. După transmiterea acestei liste se interzice emiterea de către autoritățile competente a oricărui aviz, acord, permis, autorizație cu privire la imobilele supuse exproprierii.

(2) Atât procedura de expropriere, cât și obiectivele de utilitate publică ce fac obiectul prezentei legi nu pot fi suspendate sau sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea imobilului expropriat.

(3) Dacă în termen de 2 ani de la data transmiterii listei încheierilor de respingere de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, prin unitățile sale teritoriale, către unitățile administrativ-teritoriale, expropriatorul nu obține, prin hotărâre a Guvernului sau, după caz, potrivit legii, prin hotărâre a administrației publice locale sau județene, respectiv a Consiliului General al Municipiului București, aprobarea declanșării procedurilor de expropriere, toate interdicțiile prevăzute la alin. (1) și art. 30 alin. (1) încetează de drept și se radiază din oficiu din cartea funciară.

(4) În situația prevăzută la alin. (3), documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism, valabile la data declanșării procedurii de expropriere, își păstrează valabilitatea în condițiile în care au fost emise și pentru perioada pentru care au fost emise inițial, începând cu data la care interdicțiile prevăzute la alin. (1) și art. 30 încetează de drept.

- Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică

Cap. II. Utilitatea publică și declararea ei

Art. 5 - Utilitatea publică se declară pentru lucrări de interes național sau de interes local.

Art. 7 - (1) Utilitatea publică se declară de către Guvern pentru lucrările de interes național și de către consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București pentru lucrările de interes local. (...)

(3) Pentru orice alte lucrări decât cele prevăzute la art. 6, utilitatea publică se declară, pentru fiecare caz în parte, prin lege.

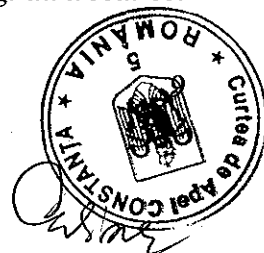
Art. 36 - (1) Cererea de retrocedare se introduce la tribunal, în termenul general de prescripție, care curge de la data notificării prevăzute la art. 35.

(2) În acest caz, tribunalul, verificând temeiurile cererii, va dispune retrocedarea, iar prețul imobilului se va stabili ca și în situația exproprierii, fără a putea însă depăși despăgubirea actualizată.

- Legea nr.229/2013 pentru completarea art. 13 din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, și pentru completarea art. 56 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul

Art. III - În cazul în care declararea utilității publice nu a fost urmată de realizarea scopului pentru care a fost declarată, utilitatea publică se consideră încetată de drept astfel:

a) la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cazul utilității publice declarate anterior, dacă de la declararea utilității publice și până la data intrării în vigoare a prezentei legi au trecut cel puțin 2 ani;

b) la împlinirea unui termen de 2 ani calculat de la data declarării utilității publice, dacă declararea a intervenit cu mai puțin de 2 ani înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi sau intervine după intrarea ei în vigoare. Fac excepție imobilele care la data declarării utilității publice se aflau sau, ulterior acesteia, au intrat prin orice modalitate în domeniul public sau privat al statului ori în proprietatea privată a comunelor, orașelor, municipiilor sau județelor.

-Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil
Secțiunea a 3-a. Modificarea și completarea unor legi speciale

Art. 84 - Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 2 iunie 1994, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 35 va avea următorul cuprins:

"Art. 35 - Dacă în termen de un an bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat sau, după caz, lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot să ceară retrocedarea lor, dacă nu s-a făcut o nouă declarare de utilitate publică. În acest scop, foștii proprietari vor fi notificați la adresa inițială comunicată expropriatorului în vederea plății despăgubirii convenite pentru imobilul expropriat."

2. Articolul 36 va avea următorul cuprins:

"Art. 36 - Cererea de retrocedare se introduce la tribunal, în termenul general de prescripție, care curge de la data notificării prevăzute la art. 35.

În acest caz, tribunalul, verificând temeiurile cererii, va dispune retrocedarea, iar prețul imobilului se va stabili ca și în situația exproprierii, fără a putea însă depăși despăgubirea actualizată."

- Legea nr.233/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local

Art. I - Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

13. La articolul 11, după alineatul (6) se introduc șapte noi alineate, alineatele (6¹) - (6⁷), cu următorul cuprins:

"(6¹) În situația în care consecința directă a revizuirii studiului de fezabilitate, a modificării sau definitivării proiectului tehnic de execuție ori a detaliilor de execuție va fi renunțarea la unele imobile afectate inițial de lucrarea de interes public național, regional, județean, interjudețean sau local, expropriatorul va dispune, prin hotărâre a Guvernului/consiliului județean/consiliului local, restituirea acestor imobile către proprietarii care au acceptat cuantumul despăgubirilor propuse de expropriator. Sumele consemnate pe seama și la dispoziția expropriaților vor fi retrase din conturile de consemnare și vor fi virate la bugetul de stat sau bugetele locale, după caz.

(6²) Pentru restituirea imobilelor se va proceda de către expropriator, prin reprezentanții săi, astfel cum sunt prevăzuți la art. 2 alin. (2) și (3), la modificarea, prin hotărâre a Guvernului/consiliului județean/consiliului local, după caz, a listei proprietarilor, așa cum rezultă din evidențele Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară sau ale unităților administrativ-teritoriale, prevăzute la art. 5, și, implicit, modificarea hotărârii de expropriere a Guvernului/consiliului județean/consiliului local, în sensul excluderii imobilelor ce urmează a se restitui.

(6^a) Procedura de modificare, prin hotărâre a Guvernului/consiliului județean/consiliului local, a listei proprietarilor, așa cum rezultă din evidențele Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară sau ale unităților administrativ-teritoriale, prevăzută la art. 5, și, implicit, modificarea hotărârii de expropriere, în sensul excluderii imobilelor ce urmează a se restitui, va fi demarată de către expropriator în termen de 60 de zile de la data la care a intervenit revizuirea studiului de fezabilitate, modificarea sau definitivarea proiectului de execuție ori a detaliilor de execuție.

(6^a) Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, prin oficiile teritoriale, va recepționa, în termen de 10 zile lucrătoare, documentațiile întocmite de expropriator în vederea actualizării culoarului lucrării de utilitate publică și restituirii imobilelor.

(6^a) Expropriatorul va întocmi documentațiile cadastrale conform dispozițiilor legale aplicabile pentru toate imobilele care au făcut obiectul exproprierii traversate de coridorul de expropriere. Hotărârea de expropriere stă la baza tuturor operațiunilor tehnico-juridice de modificare a imobilelor afectate de coridorul de expropriere.

3. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate;

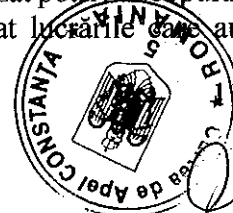
Exproprierea imobilului a cărui retrocedare s-a solicitat a fost realizată în condițiile Legii nr.255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, prin Dispoziția nr. (...) emisă de Primăria Orașului Năvodari în baza Hotărârii Consiliului Local nr.(....) cu privire la declanșarea proceduri de expropriere pentru imobilele situate în Năvodari - Zona Trup Mamaia Nord, pe amplasamentul lucrării de utilitate publică de interes local, „Amenajarea malului Mării Negre în zona de litoral a Orașului Năvodari – Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică”. Prin această hotărâre s-a aprobat coridorul de expropriere conform documentației topo cadastrale anexate și lista proprietarilor afectați de coridorul de expropriere, precum și valoarea despăgubirii pentru imobilele expropriate, transferul dreptului de proprietate asupra imobilului realizându-se conform art. 9 alin.4 din Legea nr.255/2010, la data emiterii dispoziției.

Lucrarea pentru care s-a dispus exproprierea – „Amenajarea malului Mării Negre în zona de litoral a Orașului Năvodari – Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică” a fost executată în baza autorizațiilor de construire nr.(....) și nr.(....) eliberate de Primăria Orașului Năvodari și a fost finalizată, fiind întocmit Procesul -verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. (...), imobilul în litigiu, respectiv terenul în suprafață de 1453 mp expropriat de la reclamantă nu a fost afectat de lucrarea pentru care s-a dispus exproprierea, aspect confirmat de pârâtul expropriator prin răspunsul la interogatoriu.

Atât la data exproprierii, cât și la data formulării acțiunii - 15 aprilie 2016 – legea cadru în materia exproprierii o constituia Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, care în art. 35 reglementează posibilitatea fostului proprietar al imobilului expropriat de a cere retrocedarea acestuia, dacă în termen de un an nu a fost utilizat potrivit scopului pentru care a fost preluat sau, după caz, lucrările nu au fost începute și dacă nu s-a făcut o nouă declarație de utilitate publică.

Legea nr.255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, act normativ în baza căruia s-a realizat exproprierea, are caracterul unei norme speciale care, fiind derogatorie de la norma generală, se aplică prioritar față de norma generală pe principiul aplicabil în drept *specialia generalibus derogant*.

Acest act normativ special nu conținea la data introducerii acțiunii dispoziții privind dreptul fostului proprietar de a cere retrocedarea terenului expropriat care nu a fost utilizat potrivit scopului în vederea căruia s-a realizat exproprierea sau asupra căruia nu s-au realizat lucrările care au

justificat această măsură în termen de un an (sau în alt termen), având numai o normă de trimitere în art. 34 potrivit căreia „Dispozițiile prevăzute mai sus se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului Civil și ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.”

Dificultatea de interpretare pentru care se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție o dezlegare de principiu rezidă în înțelesul sintagmei din art. 34 al Legii 255/2010 „dispozițiile prevăzute mai sus se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr.33/1994, precum și cu cele ale Codului Civil și ale Codului de procedură civilă”, precum și din cel al sintagmei „în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi”.

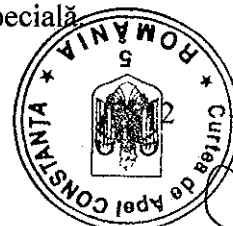
În esență, ceea ce se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție este interpretarea acestei norme care, în opinia primei instanțe, bazată pe o hotărâre anterioară a Curții de Apel Constanța (Decizia nr.(....) pronunțată în dosarul nr.(....), conține în realitate exclusiv trimiteri la normele de drept procesual referitoare la modalitatea de soluționare a acțiunii expropriatului nemulțumit de cuantumul despăgubirii stabilite pentru terenul expropriat (art. 21-27 din Legea nr.33/1994), în timp ce dispozițiile din Legea nr.33/1994 referitoare la retrocedare a imobilului expropriat ar fi contrare prevederilor legii speciale.

Opinia instanței de trimitere are în vedere o analiză comparativă a celor două acte normative pentru a stabili dacă normele legii generale pot fi aplicate complementar celor prevăzute de legea specială.

În acest sens, instanța constată că, dacă potrivit art. 5 din Legea nr.33/1994 utilitatea publică se declară pentru lucrările de interes național sau de interes local, după o cercetare prealabilă realizată în condițiile și de autoritățile prevăzute în art.9 din lege, printr-un act de declarare a utilității publice emis de autorități și în procedura reglementată în art. 7 și 11 din legea cadru, în cazul lucrărilor menționate în art.2 din Legea nr.255/2010 (lucrarea pentru care s-a dispus exproprierea imobilului în litigiu regăsindu-se la art.2 lit.c) sunt declarate ope legis de utilitate publică, actele emise potrivit art. 5 alin.1 din Legea nr.255/2010, respectiv hotărârea de Guvern sau, după caz, hotărârea autorității administrației publice locale sau județene neavând un asemenea efect, de declarare a utilității publice, ci numai de aprobare a indicatorilor tehnico-economici ai lucrărilor de interes național, județean și local și de declanșare a procedurii de expropriere a imobilelor care constituie coridorul de expropriere, de aprobare a amplasamentului lucrărilor conform variantei finale a studiului de fezabilitate și a listei proprietarilor, a sumelor individuale aferente despăgubirilor estimate de către expropriator și a termenului în care aceste sume se virează la dispoziția proprietarilor.

Distincția este relevantă din perspectiva evaluării normelor contrare celor ale Legii nr.255/2010 pentru că retrocedarea permisă de art. 35 din Legea nr.33/1994 este condiționată de neefectuarea unei noi declarații de utilitate publică de către expropriator pentru bunurile expropriate și neutilizate potrivit scopului pentru care au fost preluate sau pe care nu s-au început lucrările ori, în cazul unei utilități publice stabilite prin lege, regimul juridic al bunurilor afectate este permanent sau utilitatea publică se menține până la schimbarea acestui regim legal ca urmare a apariției unei alte legi care declară încetarea utilității publice, fie pentru anumite lucrări, fie prin aplicare generală la împlinirea unor termene legale, ipoteza ultimă regăsindu-se de exemplu în art. III din legea nr.255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local și pentru completarea art. 56 din Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului.

De aici s-ar putea deduce o incompatibilitate a normelor și deci o imposibilitate de a stabili caracterul complinitor al normelor din legea cadru la ipotezele prevăzute de legea specială.

Verificând ipoteza analizată și din perspectiva materiilor reglementate de cele două acte normative instanța de trimitere constată că Legea nr.255/2010 se referă în ansamblul său la expropriere, în Cap.II al legii fiind menționate etapele procedurii de expropriere care includ: a) aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai lucrărilor de interes național, județean sau local; b) consemnarea sumei individuale aferente reprezentând plata despăgubirii pentru imobilele care fac parte din coridorul de expropriere și afișarea listei proprietarilor imobilelor; c) transferul dreptului de proprietate; d) finalizarea formalităților aferente procedurii de expropriere..

Din studiul analitic al legii speciale s-ar putea concluziona că, de vreme ce se referă doar la procedura exproprierii, care include etapa „finalizării formalităților aferente procedurii de expropriere” (intabularea dreptului de proprietate asupra coridorului de expropriere, începerea lucrărilor într-un termen considerat rezonabil în funcție de complexitatea acestora, întocmirea documentațiilor cadastrale – art. 9 alin.5 și 6 din Legea 255/2010), reglementarea printr-o lege generală a unei proceduri de retrocedare a bunului expropriat, o etapă ulterioară finalizării procedurii de expropriere, nu ar putea fi considerată ca având prevederi contrare și că ea ar putea completa cadrul normativ special în virtutea normei de trimitere de la art. 34 din Legea nr. 255/2010.

O asemenea concluzie însă nu poate fi reținută dacă analiza se raportează la prevederile art. 11 alin.6 din Legea nr.255/2010 care, la data formulării acțiunii în retrocedare de către reclamantă, prevedea că „în situația în care, drept consecință a revizuirii studiului de fezabilitate, a definitivării proiectului tehnic sau a detaliilor de execuție, amplasamentul lucrării se modifică, expropriatorul va proceda la actualizarea datelor de identificare a imobilelor supuse exproprierii, prin întocmirea unor documentații cadastrale și actualizarea tabelelor prevăzute la alin.4), tabele cu imobilele expropriate, cu respectarea reglementărilor în vigoare”, precum și la prevederile art. 13 alin.3 din lege potrivit cărora „Dacă în termen de doi ani de la data transmiterii listei încheierilor de respingere de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, prin unitățile sale teritoriale, către unitățile administrativ-teritoriale, expropriatorul nu obține, prin hotărâre a Guvernului sau, după caz, potrivit legii, prin hotărâre a administrației publice-locale sau județene, respectiv a Consiliului General al Municipiului București, aprobarea declanșării procedurilor de expropriere, toate interdicțiile prevăzute la alin.1 (emiterea de către autoritățile competente a unor avize, acorduri, permise, autorizații – n.n.) și art. 30 alin.1 (transmiterea de acorduri, autorizații, avize către terțe persoane -n.n.) încetează de drept și se radiază din oficiu din cartea funciară”.

Din interpretarea coroborată a celor două norme se poate deduce că, pentru situația în care, în procedura de expropriere, expropriatorul stabilește un alt amplasament al lucrării care nu afectează toate imobilele menționate inițial în documentațiile cadastrale și realizează o actualizare a tabelelor cu imobilele expropriate, pentru imobilele neafectate se produce o excludere din tabelul prevăzut la art.11 alin.4 și o radiere din oficiu din cartea funciară a interdicțiilor înscrise după întocmirea documentațiilor cadastrale, procedură care ar avea ca finalitate radierea mențiunilor privind exproprierea bunului respectiv și redobândirea de către fostul proprietar/deținător al altui drept real a dreptului său inițial. Această procedură apare așadar ca o procedură prevăzută de norma specială în care se stabilește o modalitate de reintrare a dreptului asupra bunului expropriat în patrimoniul persoanei expropriate și care exclude acțiunea în retrocedare întemeiată pe dispozițiile art. 35 din legea cadru nr.33/1994.

Faptul că la adoptarea Legii speciale nr. 255/2010 legiuitorul nu a înțeles să trimită la dispozițiile referitoare la retrocedare din legea cadru, Legea nr. 33/1994, este susținut și de modificările aduse art.11 din Legea nr. 255/2010 prin Legea nr.233/2018 care, în pct.13, introduce alin.6¹-6⁵ prin care se stabilește o procedură de restituire a unor imobile afectate inițial de lucrarea

de interes public și care nu mai apar ca fiind afectate în urma revizuirii studiului de fezabilitate, a modificării sau definitivării proiectului tehnic ori a detaliilor de execuție.

Instanța apreciază, pe baza celor anterior menționate, că legea specială conține norme care stabilesc pentru unele situații o modalitate de restituire a bunurilor expropriate, conform voinței legiuitorului, astfel încât nu și-ar găsi aplicare trimiterea la normele care reglementează instituția retrocedării din art. 35 și 36 din Legea nr.33/1994.

În privința celei de a doua întrebări adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție, problema de drept referitoare la termenele aplicabile și dacă acestea sunt cele prevăzute de art. 35 din Legea nr.33/1994 este în mod evident legată de un răspuns afirmativ la prima întrebare.

Astfel, art. 35 din Legea nr.33/1994 (text modificat prin art. 84 din Legea nr.71/2011, act normativ adoptat ulterior intrării în vigoare a Legii nr.255/2010) dispune că fostul proprietar poate solicita retrocedarea bunului expropriat dacă acesta nu a fost utilizat în termen de un an potrivit scopului pentru care a fost preluat sau dacă lucrările nu au fost începute, stabilindu-se și condiția ca expropriatorul să nu fi făcut o nouă declarație de utilitate publică care, în mod evident, ar trebui să se încadreze în acest termen. Deși nu este prevăzut explicit, în opinia noastră termenul de un an s-ar calcula cu începere de la data exproprierii.

Legea nr.255/2010, prin prevederile cuprinse în art.9 alin.5 teza finală stabilește obligația expropriatorului de a începe lucrările într-un termen considerat rezonabil, în funcție de complexitatea lucrărilor, caracterul rezonabil urmând a fi apreciat numai după data intabulării de către expropriator a dreptului de proprietate asupra culoarului de expropriere. Regăsim în situația exproprierilor realizate conform Legii nr.255/2010 un termen subiectiv, iar nu unul obiectiv, cum este cel prevăzut de art. 35 din Legea nr.33/1994, acesta din urmă găsindu-și cu atât mai puțin aplicare cu cât, astfel cum s-a menționat anterior, utilitatea publică a lucrării este declarată prin lege și nu este necesară o nouă declarație de utilitate publică pentru a considera că bunul are acest regim juridic.

VII. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

Apelanta reclamantă a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedura reglementată de art. 519 din Codul de procedură civilă, opinia sa cu privire la dezlegarea chestiunii de drept fiind aceea că Legea nr.255/2010 recunoaște expropriatului posibilitatea de a cere retrocedarea imobilului expropriat prin raportare la art.34 din același act normativ.

Intimatul pârât a apreciat că nu este necesară sesizarea în temeiul art.519 Cod procedură civilă deoarece prin art.9 alin.5 din Legea nr.233/2018 s-a apreciat că termenul rezonabil pentru începerea lucrării este termenul maxim de 24 de luni, iar chestiunea de drept referitoare la obligația de începere a lucrărilor este limitată în mod lămuritor și explicit la 24 luni.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:

În temeiul art. 519 Cod procedură civilă dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

1) Dacă din interpretarea art. 34 din Legea nr.255/2010 privind exproprieri pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local se poate

aprecia că dispozițiile acestei legi se completează în mod corespunzător și cu dispozițiile art. 35 din Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică;

2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ, sunt aplicabile exproprierilor efectuate în temeiul Legii nr.255/2010 și termenele prevăzute de art. 35 din Legea nr. 33/1994?

Conform art. 520 alin.2 Cod procedură civilă suspendă judecata apelului până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept anterior menționată.

Fără cale de atac.

Pronunțată conform art. 396 alin.2 Cod procedură civilă.

Președinte,
(.....)

Judecător,
(.....)

Grefier,
(.....)

Red.inch. jud. (.....)/28.02.2020
Tehnored. înch. gr.(.....). 3.03.2020

